

**รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา**
**An Educational Management Model of a Sufficiency Economy
Philosophy School under the Jurisdiction of the Office
Of PhangNga Primary Educational Service Area**

ฐิติพร เปะมล*
จินดา ศรีญาณลักษณ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน **ขั้นตอนที่ 1** วิเคราะห์ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง **ขั้นตอนที่ 2** การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา **ขั้นตอนที่ 3** พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงาโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยวิธีการบอกต่อ (Snowball Sampling) **ขั้นตอนที่ 4** เป็นการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) **ขั้นตอนที่ 5** สรุปและนำเสนอรายงานผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 4 องค์ประกอบคือ 1) การบริหารงานวิชาการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปีน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา 2) การบริหารงบประมาณมีการวางแผนการบริหารงบประมาณ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การบริหารงานบุคคลส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

* หลักสูตรปรัชญาดุษฎี สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

** ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ในการดำเนินชีวิต และ 4) การบริหารงานทั่วไป ใช้เทคโนโลยีและสื่อหลากหลายเพื่อแสวงหาความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

2. ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงามีความเป็นไปได้ทุกองค์ประกอบและสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้

คำสำคัญ : การบริหารจัดการสถานศึกษา , เศรษฐกิจพอเพียง , รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ABSTRACT

The purposes of this research were:1) To investigate the configurations of the Educational Management Model of the Sufficiency Economy, and 2) To examine the probability of the Educational Administration Model of the Sufficiency Economy Philosophy School under the jurisdiction of the Office of PhangNga Primary Educational Service Area Office. The research's processes were separated into five steps: **Step1.** Analyzing and synthesizing the documents of theory, research and director's interview to learn whether the directors were successful in implementing the principles of Sufficiency Economy administration in their schools; **Step2.**Constructing the model; **Step3.** Developing the model in three phases from the sample of 21 Sufficiency Economy Philosophy (SEP) research administrative experts, derived by means of snowball sampling. They were asked to review the questionnaire by using a Delphi technique. The statistics used for the data analysis were median and interquartile range; **Step4.** An appropriate administration model was finally rated by the sample of 12 experts administrators by focus group discussion to analyze data by content analysis; and **Step 5.** Presenting the findings of this research. The findings of this research were as follows:

1.The Educational Management Model of a SEP school under the jurisdiction of the Office of PhangNga Primary Educational Service Area consisted of four components: **1)** Academic Administration Policies and action plans for the year which adopted the philosophy of sufficiency economy employed in the schools; **2)** Budget Management Planning used a budget that is consistent with the SEP; **3)** Personnel Management Extension personnel in educational philosophy of sufficiency economy principles used in everyday life; and **4)** General Administration Technology, media and diversity, to seek knowledge of SEP.

2. It was concluded that the administrators held very similar opinions about the appropriate Educational Management Model of a SEP school under the jurisdiction of the Office of Phang-Nga Primary Educational Service Area.

Key word(s): Educational Administration of Schools; Sufficiency Economy Philosophy; the Educational Management Model of Sufficiency Economy

1.บทนำ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยทุกระดับมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปีสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ประมวลและกลั่นกรองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆที่เกี่ยวข้องโดยได้น้อมนำสู่การปฏิบัติซึ่งเป็นเสมือนรากฐานของชีวิตและความมั่นคงของชีวิต และความมั่นคงของแผ่นดินตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2540-2552 และในภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550-2554) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และอัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อบูรณการเป็นสุขร่วมกัน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (2555-2559) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาคณะโดยให้ความสำคัญกับการนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนทุกมิติทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงมีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม และความเพียร (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 : 4) การจัดทำแผนพัฒนาประเทศของไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 จนถึงแผนพัฒนาฉบับที่ 10 มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์เงื่อนไขและการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆทั้งภายในและภายนอกประเทศ แผนพัฒนาฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการวางแผนพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมและมุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาบูรณาการแบบองค์รวม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล ต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545-2549) ได้อัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทาง ในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (2550-2554) ยังคงน้อมนำ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติและให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” เป็นการพัฒนาในระยะตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ประเทศไทยต้อง

เผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยนรวดเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะข้อผูกพันที่จะเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้แก่คน สังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามเศรษฐกิจพอเพียง (ภูติส พัดพิน, 2555 : 1-5)

กระทรวงศึกษาธิการจึงมุ่งพัฒนาสถานศึกษา ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ส่งผลสู่การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สถานศึกษามีเป้าหมาย 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 ปี 2550 กำหนดให้สถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่าง ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ต่ำกว่าจำนวน 80 แห่ง ระยะที่ 2 ปี 2551-2552 พัฒนาและขยายเครือข่ายสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่าง ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทุกจังหวัด เป็นจำนวน 800 แห่ง ระยะที่ 3 ปี 2553-2554 พัฒนาให้สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาได้ครบทุกแห่งทั่วประเทศ (ชาญชัยณรงค์ ทรงศาศรี, 2552 : 3-4)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นราชการในการกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินหลักคือการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ให้ความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการหนึ่งในแนวทางปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือกำหนดการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2550 สามารถขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าถึงสถานศึกษาในสังกัดครบทุกแห่ง ในระยะ 2 ปี (2551-2552) กำหนดให้มีสถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกจังหวัด จำนวน 800 แห่ง ซึ่งในปี 2552 มีสถานศึกษาสมัครขอเข้ารับการประเมินเพื่อเป็นสถานศึกษาแบบอย่างฯ จำนวนทั้งสิ้น 2,032 แห่ง ผ่านเกณฑ์การประเมินเบื้องต้นจำนวน 1,606 แห่ง และผ่านการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาแบบอย่างฯ จำนวน 1,126 แห่ง ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 885 แห่ง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 83 แห่ง สังกัดสำนักบริหารงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 28 แห่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 14 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 78 แห่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 14 แห่ง สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จำนวน 26 แห่ง และสังกัดตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 10 แห่ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 10)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ยังมีโรงเรียนในสังกัดจำนวนมาก ที่ยังไม่ได้ดำเนินการจัดทำ โครงการนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนในปีงบประมาณ พ.ศ.2552 มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ 5 โรงเรียน ปี พ.ศ.2554 มี 4 โรงเรียน ปี พ.ศ.2555 มี 6 โรงเรียน ปี พ.ศ.2556 มี 35 โรงเรียน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา (รายชื่อโรงเรียนพอเพียง,กระทรวงศึกษาธิการ, 2552-2556) ซึ่งมีโรงเรียน จำนวน 157 โรงเรียนแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ซึ่งแต่ละโรงเรียนก็จะมีสภาพบริบทที่แตกต่างกัน การบริหารจัดการก็แตกต่างกัน

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ให้ความสนใจที่จะนำรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงาโดยมีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในสถานศึกษาต่อไป

2.ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา

3.วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร (Documentary) สอนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) การใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) มีวิธีการวิจัยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบและประเด็นรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงาศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จของรูปแบบ การบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา เพื่อให้ทราบองค์ประกอบ ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยใช้เทคนิคเดลฟายในรอบที่ 1 ด้วยวิธีการนำกรอบประเด็นความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพังงามี 4 องค์ประกอบเพื่อนำไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิด้วยคำถามปลายเปิด ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการงานวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) เป็นการพัฒนาเพื่อวิเคราะห์ องค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ด้วยเทคนิคเดลฟายอีก 2 รอบ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ด้วยวิธีการดังนี้

3.1 เดลฟายในรอบที่ 2 โดยนำข้อมูลรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากผู้ทรงคุณวุฒิในรอบที่ 1 มาวิเคราะห์ทั้ง 4 องค์ประกอบ เพื่อสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำมาวิเคราะห์ค่า IOC ได้ค่า IOC เท่ากับระหว่าง 0.66 –1.00 และนำไปเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ 21 คน

3.2 เดลฟายในรอบที่ 3 โดยนำข้อคำถามจากเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยวิเคราะห์จากพิสัยควอไทล์ (Interquartile Rang) ค่ามัธยฐาน (Median) มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป พิสัยควอไทล์ที่ 1 ควอไทล์ที่ 3 ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ที่คำนวณได้มีค่าตั้งแต่ 1.50 ลงไป แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมีความสอดคล้องกัน ถ้าค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 ควอไทล์ที่ 3 มีค่าตั้งแต่ 1.50 ขึ้นไปแสดงว่าความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่สอดคล้องกัน และนำข้อคำถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิในการยืนยันข้อมูลหากประเด็นใดที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นไม่สอดคล้องกับผู้ทรงคุณวุฒิท่านอื่นทำให้ทราบองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาความเป็นไปได้ขององค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลและนำเสนอรายงานผลการวิจัย

4.สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณการบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

2. ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงามีความเป็นไปได้ และสามารถปฏิบัติจริงได้ทุกองค์ประกอบ

5.การอภิปรายผล

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านวิชาการด้านการบริหารงบประมาณด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ เป็นปัจจัยสำคัญต่อรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธนธรรม มีทอง (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านบริหารวิชาการใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งแต่ละองค์ประกอบนั้น มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อกันและกันอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มงคล อินทรโชติ (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปและผู้วิจัยขอนำมาอภิปรายรายองค์ประกอบเพียงประเด็นแรกของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารวิชาการ ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำป้อย่างเป็นระบบโดยกำหนดโครงสร้างงานวิชาการให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนธรรม มีทอง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านร่องแซง พบว่า การกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ควรขับเคลื่อนบนค่านิยมพื้นฐานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้เงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรมและนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กฤษฐา พลตรีและจินดา ศรีญาณลักษณ์ (2557 : 151) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่าประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาต้องมีการวางแผนในการจัดการศึกษาอย่างมีระบบ

1.2 การบริหารงบประมาณผู้บริหารมีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ตามแผนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย

ของธนธรรม มีทอง (2552 : บทคัดย่อ) พบว่าด้านการบริหารงบประมาณมีการวางแผนการใช้งบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรรมาอย่างฉลาดรอบคอบคุ้มค่ามีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

1.3 ด้านการบริหารทั่วไปผู้บริหารมีการจัดกลไกระบบการประกันคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการประสานงานกับชุมชนและองค์กรต่างๆเข้ามามีส่วนร่วมในการ นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนธรรม มีทอง (2552 : บทคัดย่อ) พบว่ามีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโดยการจัดการเชิงกลยุทธ์ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล รอบคอบ มีการประสานงานกับเครือข่ายหรือองค์กรต่าง ๆ โดยการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน สร้างความสามัคคีของบุคลากรในองค์กร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความตระหนักในการเป็นเจ้าของร่วมกัน

1.4 ด้านการบริหารบุคคล ผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิต และส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เพื่อนำมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมบุคลากรให้เป็นตัวอย่างที่ดีมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนธรรม มีทอง (2552 : บทคัดย่อ) พบว่ามีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยการให้ความรู้ประชุม อบรม สัมมนาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา มีความเป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ทุกองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารตระหนักถึงการพัฒนาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล โดยเฉพาะการตระหนักถึงความสำคัญของตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงสนับสนุนต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งนี้ยังเป็นผู้กำหนดโครงสร้างของการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรสมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนธรรม มีทอง (2552 : บทคัดย่อ) พบว่าการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการอนุรักษ์ และเห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยโรงเรียนเน้นให้ครูได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ถ่ายทอด ปลุกฝังความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนค่านิยมพื้นฐานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้เงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญต่อรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงาน

1.1 ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม คุณธรรม ค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้หลากหลายขึ้นเพราะทางโรงเรียนยังเน้นกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องการเกษตร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเท่านั้น อาทิเช่น ควรจัดกิจกรรมชุมนุมศิลปะตามความสามารถของผู้บริหารหรือกิจกรรมอนุรักษ์ถิ่นกำเนิด กิจกรรมค่ายอนุรักษ์ ชุมชนดนตรีพื้นฐาน จัดมุมธรรมะในห้องเรียน เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติที่มีรูปแบบกิจกรรม ที่หลากหลาย

1.2 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรหรือสร้างหลักสูตรที่เน้นอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยบูรณาการแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทุกชั้นเรียน และมีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นฉบับสมบูรณ์มาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน โดยการหาเครือข่ายทางวิชาการเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขอความช่วยเหลือด้านความรู้จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนต้นแบบสถานศึกษาพอเพียงต่อการจัดทำหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงาไปใช้อย่างจริงจัง

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอื่นในภาคใต้

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรักหวานกราฟฟิค.
- _____. (2552). โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : (เอกสารอัดสำเนา).
- _____. (2553). ผลการดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บีลีเนส เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- กฤษฎา พลตรีและจินดา ศรีญาณลักษณ์ (2557 : 151). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงาน เขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3. ปรินญาดุษฐ์บัณฑิต.สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.

- ชาญชัยณรงค์ ทรงศาศรี. (2552). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักการทางสิ่งแวดล้อมศึกษา. ปรินญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธนธรรม มีทอง. (2552). การบริหารงานและดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง. บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์.
- _____. (2552). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. กรณีศึกษาโรงเรียนร่องแซง.การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปริญานุษ เจริญสรารุณี. (2551). เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง. สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- ภูติส พัดพิน. (2555). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- มงคล อินทรโชติ. (2552). การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3.
- ศรประภา พงษ์หัตถศิลป์. (2554). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. สารนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิตบริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.